

|| ശ്രീ ||

അഥ ശ്രീ ത്രിവിക്രമപന്ധിതാചാര്യസുത ശ്രീ
നാരായണപന്ധിതാചാര്യവിരചിതഃ

|| ശ്രീ മധവിജയഃ ||

൧൪. ചതുർദശഃ സർഗഃ

പരിവൃദ്ധഘനസംഘേ രാജസിംഹോർജശക്ത്യാ
ത്യജതി മലിനഭാവം നീരസത്പാന്നികാമ് |
സ്തുടമുദയതി തേജസ്വ്യജ്ജലേ മധഭാനൗ
സുജനജലജകാന്തൈത്യ വിശ്വമാസീന്മനോജ്ഞമ് ||

൧൪.൧ ||

കൃതമപകൃതമാരൈഃ ക്ഷമ്യതാം ക്ഷാന്തിഭൂഷൈഃ
ഇതി മൃദു വദതാം ച പ്രാർഥനാഭിഃ പ്രഭുണാമ് |
അപഹൃതമപരേഷാം മന്ത്രതോ ഗ്രന്ഥജാതം
ദശഹൃദയനിയോഗാദഗ്രഹീച്ഛങ്കരാദ്യഃ || ൧൪.൨ ||

പരിവൃതമവനമൈർഗ്രാമണീഗ്രാമ്യപൂരൈഃ
അവനതമുരുചേതഃപാദപാർശ്വേ നൃസിംഹമ് |
സഹജവിജയതോടയുഗപിക്രമാദ്യഃ പ്രസന്നഃ
കവികുലതിലകോടസാവാശിഷാടതോഷയത്തമ് ||

൧൪.൩ ||

ഉപചരതി നിതാന്തം ഹന്ത പൗരന്ദരീ ധൃഃ
ദ്യുസദസി ഭജതോ യം ദുർലഭാ ദഭ്രദാഗൈഃ |
ദിശതു സ പരമാഗ്രയാനന്ദതീർഥാന്ദ്രിരേണുഃ
ധരണിധര സുഖം തേ സംതതം സ്വാന്തരേതി ||
൧൪.൪ ||

അനതിപരിചിതസ്യാപ്യസ്യ സോടയം കവീന്ദ്രോ
ഗുണരസമതിഗുഡം ജ്ഞാതവാനിത്യചിത്രമ് |
മധു മധുകരരാജോ നിഷ്കതന് പൗഷ്കമാപ്തം
നനു പരിചയഹീനഃ കാനനേടപി പ്രഭുഃ സ്യാത് ||
൧൪.൫ ||

അഖിലഖലകുലാനാം വർധയന് ഭേഷഭോഷം
വിദധദപി നരാണാം കൗതുകം മധുമാനാമ് |
സ്വഗതിസമുചിതാനാം ഭൃതിദായീ ശുഭാനാം
ബഹളഹൃദിഹ നിന്ത്യേ ശരപരീഃ കാശ്ചിദേവമ് ||
൧൪.൬ ||

ഉദയതി വിനതായാ നന്ദനേ ശ്ലാഘ്യകാലേ
സ കൃതസകലകൃത്യഃ കൃത്യവേദിപ്രവേകഃ |
അരുണയവനികാന്തർബ്രഹ്മ നാരായണാഖ്യം
ഗുരുഗുണമഭിദധ്യൗ യോഗ്യയോഗാസനസ്ഥഃ ||

൧൪.൭ ||

അതിധവളിതദന്താ ദന്തകാഷ്ഠൈഃ പ്രശസ്തൈഃ
അപി യുഗപദനേകേ സസ്കൂരത്ര വ്രതീന്ദ്രാഃ |
ഗുരുഭിരഭിഹിതേഷ്ചാചാരദേദേഷു നിഷ്ഠാം
സ്തുടമവഗമയന്തഃ സൗഷ്ഠവാത് കർമ്മണാം ച ||
൧൪.൮ ||

ചരമസമയസുപ്താഃ പൂരചമുത്ഥായ ശിഷ്യാഃ
ഗുരുജനപരിചര്യാം ചക്രിരേ ദുഷ്കരാം ച |
സബഹുമതി തദാദ്യപ്യാടർധരാത്രാത് പ്രസന്നാഃ
സുഗതിരപരമൈഷാം സ്യാത് കഥംകാരമിഷ്ടാ ||
൧൪.൯ ||

ശ്രവണമനനഹേതോഃ പ്രാക് ചിരായാസ്തനിദ്രഃ
സപദി വിവശയന്ത്യാ നിദ്രയാ ഗ്രസ്തചേതാഃ |
സ്വയമപി നയതി ദ്രാഗംഗവസ്തദ്രാദി പൂജ്യേ
ത്ഥടിതി വിഗതനിദ്രഃ കോടപി ശിഷ്യോടന്വശേത ||
൧൪.൧൦ ||

വിഹിതമവിഹിതം പ്രാഗേവ കസ്താദ് വിനിദ്രൈഃ
ഇതി ഗുരുപരിവാദാശങ്കയാ നമ്രഗാത്രാഃ |
ചിരമനവതരന്തഃ ശ്രാവകാ മുക്തമാർഗാഃ
ഗുരുഷു ജലസകാശസ്ഥേഷു തൃഷ്ണിമതിഷ്ഠന് ||

൧൪.൧൧ ||

വിപുലഹൃദയപാർശ്വേ ദീപദീപ്തിപ്രദീപ്തേ
ദരവരപരിപൂർണ്ണൈരപാർദിരർഘ്യാദി ദത്വാ |
യതിരതിയതചേതാശ്ചക്രിണോടർചാനികായാത്
കുസുമസമിതിമഗ്ര്യാമാദരാദുജ്ജഹാര || ൧൪.൧൨ ||

അമൃതമപി നിരീക്ഷ്യാടസ്രാവി നിർമാല്യസുനേ
ഘൃതമിദമിതി സദ്യോ ഭ്രാന്തിമന്തോടപി ശിഷ്യഃ |
ശ്രദ്ധധൂരധികവാക്യൈരപിഭ്രമാസ്തച്ച പശ്ചാദ്
അനുദിനമമൃതാൻനൈസ്തസ്യ സേവ്യസ്യ ശക്ത്യാ
|| ൧൪.൧൩ ||

അഗമദുചിതമന്ത്രൈസ്സുദയാനാം ത്രയാണാം
കൃതിദിരനുമതാത്മാ തത്ര പഞ്ചാംഗവിദ്ഭിഃ |
ഉദയമഹിമരോചിശ്ചക്രവർതീ ത്രിശക്തിഃ
ദധദതിബൃഹദന്തഃ ഷഡ്ഗുണം സ്വാത്മതൈഃ ||
൧൪.൧൪ ||

തിമിരനികരകുംഭിപ്രാതമത്യന്തതീവ്രം
സ്ഥിരതരമഖിലാനാം പ്രാണിനാം രുദ്ധമാർഗ്ഗ് |
ദുവനദവനപൂർണ്ണം ദാനുമാനംജനാഭം
ഹരിരിവ നഖരൈഃ പ്രാഗ് രശ്മിജാലൈർനിരാസ ||

൧൪.൧൫ ||

മധുരപതഗരാവാഃ ശാന്തനൈശാന്ബുബാഷ്പാഃ
സപദി വിപുലരാഗഃ സ്വാദിസാരാത് പ്രസന്നാഃ |
അരുണതരണിരത്യുചാമ്പരാ ദിക്പുരംധ്രീഃ
സ്മിതസരസിജവക്ത്രാഃ സൈപഃ കരൈരാലിലിംഗേ
|| ൧൪.൧൬ ||

പ്രണതിരഭസധുളീബദ്ധശോഭാവിശേഷാ
ദധുരുപകൃതിമത്താം സാധുജാലാന്തരാപ്താഃ |
സമയമുപനതം സംവേദയന്തോ വയസ്യോ
ഇവ ദശശതകേതോഃ കേതവഃ ശ്രാവകാണാമ് ||
൧൪.൧൭ ||

നിഹിതമുചിതമുച്ഛം യോഗപീഠം പ്രവക്തൃഃ
പരിഷദി പരിതോടമീ സത്പരാഃ സത്ത്വദാജഃ ||
ദ്രുതമവസിതകൃത്യൈർധന്യസംന്യാസിവർഗൈഃ
ശ്രവണപരമകൃത്യായോപതസ്ഥുഃ സമേതാഃ ||
൧൪.൧൮ ||

ബഭൂരമലഗുണാനാം ശോഭനാച്ഛാദനാനാം
മുരരിപുനിലയാനാം ഹന്ത വൈദാന്തികീനാമ് |
സപദി സുവിവൃതാനാമന്തരർഥാ ധിയാം വാ

വിവിധകവളികാനാം സംചയാഃ പത്രികാണാമ് ||
൧൪.൧൯ ||

അനതിവിരളഭാവാ അപ്യനന്യോന്യസംഗാഃ
ഋജുതരതനാനാപംക്തിസാമ്യോപ്ലശോഭാഃ |
ദിരദതുരഗദേശ്യാ ദൂരതോ വർജിതാംതാഃ
കുശലലിഖിതരുപാ രേജിരേ തേഷു വർണാഃ ||
൧൪.൨൦ ||

സപദി ദദ്യശുരേകേ വാചനീയാദിഭാഗം
പരിചയപടുതാഭ്യാം താവദേകേ ചിരേണ |
ഹരിഗുരുനമനം ദ്രാഗ് യത്തതോടമീ വിധായ
പ്രയയുരപരസാമ്യം സിദ്ധയേ സ്യാദ്ധി യതഃ ||
൧൪.൨൧ ||

യതവചസി ജനേടസ്തിന്നാനതേ സന്നിരസ്യന്
സിചയയവനികാം താം സാംധ്യജീമൂതരക്താമ് |
രവിരിവ രവിപുജ്യാംഘ്രിഃ സമാജാംതരിക്ഷേ
വ്യലസദതി ശയാലുഃ സന് സഹസ്രപ്രകാശഃ ||
൧൪.൨൨ ||

ത്രിഭുവനവരതേജോവൃക്തവേദാർഥശുക്ല
ത്രിതയരസതയാ യേ വർണിതാ വർണവര്യാഃ |

പൃഥ്വിയർത്ഥം തേഷാമൈക്യമാപാദ്യ സമ്യക്
പ്രവചനപരിശുദ്ധ്യൈ സു പ്രണാതി പ്രവീണം ||
൧൪.൨൩ ||

സ്വരമചരമകാലേ മന്ദ്രമേവാത്യജ്ജ്വലിഃ
സ്തുടമുപനിഷദന്തേ വാചകൈരപാച്യമാനേ |
പ്രവചനമതിചിത്രം പ്രാണഭാജാം ശ്രുതീനാം
അമൃതമമൃതഭാവസൈഷ ഹേതും ചകാര ||
൧൪.൨൪ ||

ധനമിവ സധനായേഭ്യോടർകസ്മുനഃ പ്രസന്നഃ
ശരശതമിവ പാർഥഃ സംയുഗാർഥിഭ്യ ഉഗ്രഃ |
അരതിവിരഹിതഃ സോടനാരതം നാടദിശന്നോ
പ്രതിവചനമദീനം ചോദകേഭ്യോടഖിലേഭ്യഃ ||
൧൪.൨൫ ||

അഥ ദശശതശോചിഷ്ടാപ്രയാതി പ്രതീച്യാം
പ്രവചനമവസായ സ്താതുമായാത് തടാകമ് |
പൃഥ്വിയർത്ഥം താവച്ഛ്രേഷ്ടസംസർഗലോലൈഃ
സമഗമി സപദി സ്വർന്നിമ്ലഗാഭ്യൈശ്ച തീർത്ഥൈഃ ||
൧൪.൨൬ ||

ഘനരസനികരോടസാവന്തരത്യന്തശുദ്ധ്യോ

മുനിഗണ ഇവ ഭൂയഃ സ്നേഹവാൻ പ്രാഗ് ദധാനഃ |
പ്രതികൃതിമഖിലജ്ഞസ്യോഽപരോക്ഷ്യണ താവത്
സ്തുടമലഭത രൂപം മജ്ജനേ സജ്ജനേഷ്ടമ് ||
൧൪.൨൭ ||

അപരിമിതമനീഷസ്യോല്പസച്ഛംഖബാഹോഃ
രഥചരണിശിലാനാം തന്വതോഽത്രാഭിഷേകമ് |
പ്രതിതനവ ഉദാരാസ്താസ്വലം സന്നിധാതുഃ
തനവ ഇവ വിരേജുഃ പാഞ്ചജന്യപ്രിയസ്യ ||
൧൪.൨൮ ||

അഭിദധതി മുനീംദ്രാ ദ്വാദശാബ്ദോപവാസ
പ്രതിമഫലമലയത്സേവനം ഭക്തിയുക്തമ് |
അധികമരനദ്യാദ്യാപ്ലവാദ്ധന്യമാന്യാദ്
അപിബദലവബോധോ വിഷ്ണുപാദോദകം തത് ||
൧൪.൨൯ ||

തരണിഭിരിവ ഗൗരൈരൂർധ്വപുണ്ഡ്രൈർദപിഷഡ്ഭിഃ
സദരപരമചക്രാദീർണതേജാ ഹരീഷുഃ |
മുരരിപുവിമുഖാനാം ദുസ്സഹോ ദേഹഭാജാം
ലയസമയ ഇവാന്യോ മാന്യധീരാബഭാസേ ||
൧൪.൩൦ ||

സമധികധിഷണസ്യ പ്രേക്ഷമാണോ ജനൗഘഃ
പ്രകൃതിമധുരമാസ്യവ്യാജപൂർണേംദുബിംബമ് |
അമുചദപസരേതി ശ്രാവകോക്തേഃ പുരാടസ്തിന്
പ്രചലതി പദവീം താം പ്രാജലിസ്തുർണമാരാത് ||
൧൪.൩൧ ||

ഗുരുചരണസരോജദംദപനിർണേജനാംഭോ
ദധതി ജനനികായേ സരചമുരപീഗതം ച |
അവനിരനദിനംദിന്യപ്യദശ്ചക്ഷമേടസൗ
കഥമപി കഥമേവ സ്യാത് ക്ഷമാഖ്യാടന്യമാടസ്യാഃ ||
൧൪.൩൨ ||

അവിദിതരസഭേദം ശീതളം ലഘുഗംധം
വിമലമലപാണിഃ പാണിജൈരപ്രവിഷ്ടമ് |
വദനപവനദീത്യാ പാർശ്വതോ ബിഭ്രദഗ്ര്യം
കഥ കരകപൂർണം സംയമീഹാനിനായ || ൧൪.൩൩
||

വിഹസിതബിസഭംഗശ്രീപ്രകർഷം സിതിതാ
ജലജമമൃതപുരൈഃ പുരയാമാസ രമ്യമ് |
സമയഗുണവിശേഷാലോചകൈർലാളനീയഃ
സസുരദിസുമനോദിഃ സ സ്തുടം ഗൗരപക്ശ് അഃ
|| ൧൪.൩൪ ||

വിമലമലയജാംഭോബിംഭുഭിശ്ചർചിതാർചോ
നവലലിതതുളസ്യോ പുഷ്പരാജ്യോഽഽർചിചത് സഃ
സ്ഥലജജലജവല്ല്വീവൃക്ഷവീരുത്സമസ്ത
പ്രസവവിജയലക്ഷ്മ്യോ മുർതയേവേംഭിരേശമ് ||
൧൪.൩൫ ||

സ ദദധികബോധഃ ഷോഡശാത്രോപചാരാൻ
വ്യരഹയദഗുണാൻ ദ്വാത്രിംശദാഗഃ പുരോഗാൻ |
അഗണിതഗുണമുച്ഛൈസ്തോഷയൻ
ശാർങ്ഗപാണിം
ഷഡപി പരമഭക്ത്യാഽനുപചാരാൻ ദിദേശ ||
൧൪.൩൬ ||

തമരൂണമണിവർണം ദിവ്യദേഹാഖ്യഗേഹേ
സ്തപിതമതിപൃഥുശ്രദ്ധാനദീചിത്തവാർഭിഃ |
നനു സ യജതി നിത്യം ഹൃത്സരോജാസനസ്ഥം
ന തു സക്യദിതി പുഷ്പൈരപരഷ്ടദിർഭാവപുഷ്പൈഃ
|| ൧൪.൩൭ ||

കൃതപരമസപര്യഃ സാംദ്രസച്ചംഭനാംഭഃ
പരിമളിതഭൂജോരോമംഡലാംസോ മനീഷീ |
സ്തിതരുചിരമുഖേംഭുഃ സ്തിഗ്ധകൗശേയവാസാഃ

സ മുനിസുരനരാണാം ചക്ഷുഷാമുത്സവോടഭൂത് ||
൧൪.൩൮ ||

പരമമ പരമാന്നം പ്രാപ്തമേവാപ്രയാസം
പ്രഭുരിഹ ബുഭുജേടസൗ വേദവാദപ്രവീണം |
അജിതപരമഭക്തഃ സംതതം മന്യമാനഃ
സകലജഗദധീശഃ പ്രിയതാം ശൗരിരിത്ഥമ് ||
൧൪.൩൯ ||

സഹചരപരിക്ലപ്തേ സൂക്ഷ്മവസ്ത്രാസ്ത്രേടസൗ
അവിതനുരുഹരൂപൗശീരവര്യേ നിഷ്ണഃ |
അരമയദിഹ നാനാഹൃദ്യവിദ്യാവിലാസൈഃ
കവിജനപരിവാരം മന്ധയന് മന്ധപാഗ്ര്യമ് ||
൧൪.൪൦ ||

അവസരമധിഗമ്യ ഭൂവിജ്യംഭാദഭീഷ്ടോ
മുഖസതതഗലക്ഷ്മീഭൂതപാണിപ്രവാളഃ |
സ്തിതനയനവികാസൈസ്തസ്യ വിജ്ഞാതഭാവഃ
ശ്രവസി കിമപി കാര്യം മന്ത്രയാമാസ മംക്ഷു ||
൧൪.൪൧ ||

പ്രണതിപരമകൃത്യാഃ സന്മതേര്യേ ജനൗഘാഃ
വിബഭൂരനതിഭൂരേ സംഹതാസ്താനതീത്യ |

അഹമഹമികയാഽഽശു പ്രാപ്യ പാർശ്വം പ്രണേമുഃ
ബഹവ ഇഹ ഗൃഹസ്ഥാഃ പുരപസേവാം വിധാതുമ്
|| ൧൪.൪൨ ||

വിവിധജനപദസ്ഥാഃ പ്രാക് ശ്രുതേഭ്യോ ഗുണേഭ്യഃ
ശതഗുണഗുണമേനം വിസ്മിതാ വീക്ഷമാണാഃ |
മുകുളിതകരപദ്മാ ആസ്യതാമിത്യവാപ്താഃ
പ്രചുരതരഹൃദാ സംഭാവയാംചക്രിരേഽന്യേ ||
൧൪.൪൩ ||

അലമലമനുവാദേനാനുവാചേത്യത പശ്ചാത്
നനു ഗുരവ ഇദാനീമുദ്യതാ ഹി പ്രവക്തുമ് |
ന മനനമധുനാ ദ്രാഗാവ്രജേത്യാഹവയത് താൻ
ശ്രുതപരിചയസക്താൻ ശ്രാവകാൻ ശ്രാവകാഗ്ര്യഃ ||
൧൪.൪൪ ||

അധികധിഷണമേനം വ്യാഖ്യയാ ശോഭമാനം
ഹരിമിവ കവിവര്യം സത്യവത്യാസ്തനുജമ് |
സതതമനിമിഷം സംഭൃശ്യ സാനംഭചിത്താഃ
സമയമപി ഗതം സംവിദ്രതേ ന സ്തു ലോകാഃ ||
൧൪.൪൫ ||

ഉദയമിത ഇവാസ്തം യംശ്ച ഭാനുർബഭാസേ

സ്തുടമകലുശരൂപോ ദർശനീയോടനുരാഗീ |
ശുചി ഹരിപദമാപത്സംപദോരാശ്രിതാനാം
ന ഹി ഭവതി വിശേഷഃ സ്വപ്രകാശോന്നതാനാമ് ||
൧൪.൪൬ ||

മരതകമണിവർണേ ഭൂതയാത്രി പുരംധ്രയാഃ
ലസതി ജലധിവാസസ്യർധലീനഃ ക്ഷണാർധമ് |
അരുണതരണിബിംബച്ഛർമ്മനാ പദ്മരാഗഃ
കപിശകരകലാപോല്പാസ്യഭൂത് പ്രേക്ഷണീയഃ ||
൧൪.൪൭ ||

അവനിവനവനധ്രുഗ്ഗപായുഖാഹമ്മഹത്സു
പ്രകൃതിഗുണസമേതാവ്യാകൃതാകാശ ഏകമ് |
തതമതനുമനാഃ സോടചിന്തയത് സത്സമാധൗ
അസൂരസൂരനരേഭ്യഃ സദ്ഗുണം നാഥമന്യമ് ||
൧൪.൪൮ ||

വ്യദധത പരിദ്യഷ്ടജ്യോതിഷഃ സാധു സാധ്യം
നിയമമവനിഭേവാ ജ്യോതിഷോടപ്യാവലോകാത് |
വിഹിതമനുസരംതോ ധർമ്മശാസ്ത്രപ്രവീണാഃ
സവിതരി സവിതാരം ചിന്തയന്തസ്ത്രിലോക്യാഃ ||
൧൪.൪൯ ||

വിവിദുരതിതരാം യേ ദേവതാഃ ഷോഡശോക്താ
ഹരഹരിഹയപുരാന്ത്യഃ കലാഭേദതോടസ്യ |
സുഹൃതമതിസ്യജന്തോടഗ്യാഹിതാസ്തേടഗ്നി
ഹോത്രം
വ്യധുരുചിതമപൂരം യേന ഗായത്രലോകഃ ||
൧൪.൫ ||

വിധുരയമകളംകഃ സ്യാദ് യദി സ്യാദവശ്യം
നനു നിജസഹജായഃ സുന്ദരാസ്യേന്ദുകല്പഃ |
ഇതി സുരലലനാഭിർലാളിതഃ ഖേചരീഭിഃ
സമധികമധുരിമ്ണാ പൂർണ്ണചന്ദ്രസ്തദോദൈത് ||
൧൪.൫൧ ||

ഇനവിരഹമസഹ്യം പ്രാപ്യ പദ്മൈഃ സചക്രൈഃ
ചിരമിഹ പരിതപ്തം പുരാതപ്തൈഃ സുതുഷ്ടമ് |
മൃദുകുമുദചകോരൈഃ പാദസംഗേന രാജ്ഞഃ
കമപി സകലഹൃദ്യം കല്പയേന്നൈവ ദൈവമ് ||
൧൪.൫൨ ||

ദലിതേന്ദ്രനീലമണിനീലവിഭ്രമം
നവകുന്ദകുന്ദമളസിതദിജാവലി |
സ്തിതയാ നഗോത്തമശിരസ്സുജാതയാ
വനമാലയാ സുരഭിതാശയാടനപിതമ് || ൧൪.൫൩ ||

മൃദുഗാമിവിമാനസംപദോ
രമയത് സുസ്തിതഗോപസുന്ദരീഃ |
പരിതാപവിഹീനമുജ്ജ്വലം
സുതതം സുകൃഷ്ണതരാംബരം വരമ് || ൧൪.൫൪ ||

ഗോഭിസ്തമാംസ്യപനയന് ഗതിദം പ്രജാനാം
അർഥാന്തരം സ ഭഗവാന് പ്രകടീചകാര |
ആനന്ദചിദ്ഗുണഗണം പരിപൂർണ്ണസംവിത്
ചന്ദ്രസ്തു ശബ്ദഗുണമിത്യയമേവ ഭേദഃ || ൧൪.൫൫ ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്കവികുലതിലക
ത്രിവിക്രമപന്ഡിതാചാര്യസുത
ശ്രീനാരായണപന്ഡിതാചാര്യവिरചിതേ
ശ്രീമധ്വവിജയേ
ആനന്ദാങ്കിതേ ചതുർദശഃ സർഗഃ ||